

هوالمزلاق

آموز شروسنخ دوز رملوهر

مدرسز سرکارخانم حسنيه شاه ضواه

جلسه اول

معرف سوزنخ دوزر:

۱- تعريف سوزن دوزی

۲- تاريخچه سوزن دوزی

۳- سوزن دوزی در ايران

۴- سوزن دوزی در سیستان و بلوچستان

تعریف سوزن دوزی

سوزن دوزی یک هنر دستی بسیار ظریف است، که بر روی سطح پارچه های ساده و دیگر بافت ها، طرح های را با نخ های رنگی ترسیم می کنند. این کار به کمک سوزن به شکل بخیه های ظریف روی پارچه صورت می گیرد.

تاریخچه سوزن دوزی: پیدایش این هنر را به سال ها پیش و در قبیله های چلدر نشین در تاجیکستان، ازبکستان، قزاقستان و دیگر کشور های آسیای مرکزی نسبت می دهند.

انواع هنر های دوزندگی و رو دوزی در ایران را به دلیل بافت انواع دوک های نخ ریزی و ابزار های مشابه درسیک کاشان به هشت هزار سال پیش نسبت می دهند. بعد از اسلام نیز این هنر به طور کل صنعت نساجی در زمان ایلخانیان شکوفا شد.

سوزن دوزی در ایران

در ایران این هنر بیشتر در سیستان و بلوچستان و بعضی از مناطق دیگر ایران همچون اصفهان (ارامنه)، بختیاری ها، شمال کشور (ترکمن ها)، خراسان و یزد (زرتشتیان) انجام می شود. سوزن دوزی های این مناطق از لحاظ طرح و رنگ و نوع دوخت با هم تفاوت های دارند.

سوزن سوزی در سیستان و بلوچستان

در ایران مهد هنر سوزن دوزی، سیستان و بلوچستان است. سوزن دوزی در این منطقه شامل سوزن دوزی بلوچی، خامه دوزی و سیاه دوزی سیستان می باشد.

سوزن دوزی بلوچی

سوزن دوزی بلوچی انواع خاص از سوزن دوزی است، که توسط زنان بلوچ انجام می شود. بسیاری از طرح های زیبای سوزن دوزی بلوچستان در ایرندگان و قاسم آباد بمپور بر روی لباس های دوره پهلوی توسط زنان هنرمند این منطقه انجام می شده است و در همان زمان هنر سوزن دوزی بلوچی مهر اصالت از سازمان یونسکو در یافت کرد و در میراث معنوی کشور نیز ثبت شده است.

شهرستان ایرانشهر واقع در بلوچستان در سال ۱۳۹۷ به عنوان شهر ملی سوزن دوزی ثبت شده است.

❖ نقش و نگار عامیانه این سوزن دوزی بیانگر سنن، نوع معیشت، باور ها و اعتقاد مردم می باشد.

معروف ترین زن سوزن دوز بلوچی

مهتاب نوروزی مشهورترین سوزن دوز بلوچستان است که تعدادی از آثار مهتاب نوروزی در مجموعه سعدآباد تهران نگه داری می شود و همچنین مهناز جمالزهی از ایرندگان و ساره مبارکی از چانف از دیگر هنرمندان معروف در این حرفه هستند.